

משה ורות: 15 שנה אחרי הגירושין

צני סל העולם הזה

„אולי הפריע לגברים שאני רות דיין. הם נכדו להתקרב אליי”
„משה לא היה איש חביב. לא היו לו חברים, רק חופרים בשבילי”
„הרטייה הוסיפה להילה שלו, אך הוא חשב שזה פוגע בגבריותו”

מאוד שלוקחים אותי או מזמינים אותי בגלל השם. לפחות אני עושה בזה משהו מועיל.
האם מותר לאיש-ציבור לחרוג מהנורמות? או, זאת השאלה! בזמנו, כשידויד בן-גוריון אמר לי את מה שאמר, כעסתי עליו. כיום, כמבט לאחור, אני מסתכלת בזה קצת אחרת.
פניתי לבן-גוריון אחרי שבעלה של איזו גברתי פנה אליי בעניין משה. בן-גוריון כתב לו מיכתב, וניסח זאת באופן יוצא מן הכלל. הוא ענה לו, בין היתר: „רויד עדיין מלך-ישראל, למרות הפרשה שלו עם בת-שבע...”
פניתי אליו אחרי שכתב את הימיכתב. הוא חשש להיפגש איתי, לא ידע כנראה מה אני רוצה.
מה רציתי? שידע שיום אחד אקום ואלך.
הייתי אצלו במיטבת. פולה הגישה לו ארוחת-ערב.

אחרי-כך הוא אמר לחבר משותף שלנו: „מאוד נהנית. בעיקר מהדברים שהיא לא אמרה...”
או כעסתי על-כך שהוא הביע דיעות כאלה. כיום אני די מסכימה עם בן-גוריון.
כיום העולם לגמרי אחר. הנה, ראי איך הצ'יצ'ולינה, כוכבת סירטייה-פורנו, נבחרה לפרלמנט באיטליה. כיום אני מסתכלת סביבי ורואה שאין מישפחה שאין לה כמעט אותן הבעיות ואתן הצרות.
אני בעצם חושבת שמשה ואני לא היינו יוצאי-דופן, רק שהיינו בחלון ראווה. כיום הזמנים השתנו.

עד היום אני מוצגת, במיוחד בחול כ„אשתו של דיין” או כ„גברת דיין”.

מוסד הנישואין 'passe'

מ עניין, הרבילות שמפריעה לי עכשיו בעניין המכירה הפומבית, לא הפריעה לי בדרך-כלל. היא עברה לירי.
בתקופות הקשות, כשכולם ריכלו עליי — פשוט נסעתי לי. עברתי נורא קשה. כן, ברחתי לתוך העבודה.
ביום הגירושין הייתי במשכית כבר כ-8 שבועות. היה לי מין הסכם לא-כתוב עם אורי אבנרי — אז העולם הזה היה העיתון היחיד שסיקר דברים כאלה —

ה עשר שנים אני מחוץ למעגל החברתי. יצאתי מכל הרשימות הנרצצות. אני גם לא מרגישה מחוייבות ללכת.
לא שאין לי בתיבת-הדואר יוסיים שבעי-שמונה הזמנות. אבל אני חיה רק עם חברים קרובים, ולא מרגישה בשום מחוייבות.
זה שממי „רות דיין” — זה לא אומר כלום.
במשך השנים האחרונות לא כל-כך התראיינתי. לשם מה? משה התגרש-תי כבר לפני 15 שנים.
להתחתן עוד פעם? אוהו, חסודחלי-לה!
זה מזכיר לי שכמה חודשים אחרי שהתגרשתי, התראיינתי בתכנית-ראויר-נות של הכיביסי. המנחה רעד וכל-כך

„משה היה צריך להוכיח שזהו ענדיין גבר!”

רות באפריקה

לא רציתי לדעת דברים סודיים...
פטפטנית גדולה, ולכן אינני אוהבת לדעת דברים בעייתיים או סודיים. גם על החשיפה הזאת בוודאי אצטער.
מה אני אומרת על עוצמת השינאה של גורודיש למשה? כן, זה נראה לי שאדם יכול לשנוא את משה כל-כך עד כדי לרצות לרצוח אותו. היו לו הרבה אויבים.
אני רגילה לרגשות האלה כלפיו. נתקלתי בתגובות כל-כך חריפות מאי נשים כלפיו.
היו גם כאלה ששנאו אותו בעוצמה ושחזרו אליו. זה טבעי. הוא היה אדם כזה: או ששנאו אותו, או שהעריצו אותו.
האם גם לי היו רגעים של שינאה כל-כך חריפה, עד שיכולתי לרצוח אותו? מה הפלא, בוודאי. הייתי פגועה.

משה היה צריך להוכיח שזהו ענדיין גבר!

גם הפציעה — הוא נפצע בעינו כי 1941 — עשתה לו משהו. פסיכולוגים אמרו לי שכשארם נפצע כל-כך קשה — ומשה סבל נוראות מהפציעה שלו — הוא צריך להוכיח שהוא עדיין שלם. להפגין גבריות.
כן, הסבירו לי שאדם במצב כזה צריך להוכיח כל הזמן שהוא עדיין גבר.

זה נראה אולי מוזר ממרחק של זמן, אבל נשים העריצו את משה. הוא היה מקבל מיכתבים מרחבי-העולם מנשים שרצו להיות איתו, כאלה שלא הכירו אותו. הוא לא היה קורא אותם כלל. אני הייתי קוראת ועונה במקומו.
הרטייה על העין רווקא הוסיפה להילה שלו, אבל הוא חשב שזה פוגע בגבריותו.

„הייתי פגועה!”

מה שלא יגידו, הוא היה אדם גדול.
גורודיש (שמואל גונן) אמר באחד רונה שרצה לרצוח את משה. אני לא יודעת מה קרה במילחמת יוסיכפור. אז כבר לא היינו ביחד. זה לא היה בזמני. גם במילחמות הקודמות, בניגוד למרים אשכול, לא הייתי בעניינים. עובדה: בבוקר של מילחמת ששת-הימים אכלנו, משה ואני, ארוחת-בוקר ב-07.00. לא דיברנו על שוסי-דבר מיוחד. ב-08.00 בבוקר נסעתי במכונית לפגישה, ושמעתי ברדיו שפרצה מילחמה.
דווקא טוב שהוא לא סיפר לי דברים כאלה. גם לא רציתי לדעת. אני

כשהייתי בארצות-הברית היו באות צעירות לראיין אותי. כשניסו להתקרב לנושאים אלה הייתי אומרת להן: „בגילך? מה את מבינה בזה?” ואז הייתי מקבלת תשובה: „אני צעירה? התגרש-תי כבר פעמיים!”
עולם אחר. בכלל, מוסדה-נישואין 'Passe'.

„אני פטפטנית גדולה!”

אני מאמינה בגורל. כן, אני פטליסטית. אני לא חושבת שמי שזה יכול היה להיות שונה ממה שהיה, לולא ההתפתחויות שקרו במדינה, היינו נשארים כמוש. שם אין כמעט גירושין.
כמה מיקרי-גירושין יש בנהלל? את כמה בבוקר, חולבת את הפרות. על מה כבר יכולים לריב שם? אם לגדל תרנגולות או פרות? אני ומשה היינו מאוד קשורים זה לזה שם. כשיצאנו מזה... אני צריכה לספר על זה?
ההילה היתה שייכת כולה למשה. הוא הפך לאדם שסגרו לו ברחבי העיר, ואני נסגרתי בתוך עצמי.
מדוע סגרו לו? סוגרים לאדם שהוא — לא הייתי אומרת רשע, אבל קשה, נוקשה. מנסים לחדור בעד הנוקשות שלו.
משה לא היה איש חביב. לא היו לו חברים — אף אחד, אלא עם הם מכרו עתיקות או קנו עתיקות... היו לו חברים שחפרו בשבילי.
* הדסה מור, שכתבה ספר על הפרשה.

שכל עוד לא אעזוב את משה, הוא לא יכתוב בעיתונו את הרכילות שהסתור-כה, רק פוליטיקה. הוא, כמוכן, היה בטוח שלעולם לא אעזוב את משה. גם אני הייתי בטוחה. לא האמנתי שיום אחד אקום ועוזב.
אחרי שעזבתי, התפוצץ הכל: עיי-תונות, שערים. אבל אז כבר מה היה איכפת לי? הייתי משועשעת!

רות עם משה

גם לי היו רגעים ששנאתי את משה עד שיכולתי לרצוח אותו”

וראי שהרכילות הפריעה לי. עד היום השם דיין אינו יורד מהכתורות. יתכן שהמישפחה שלי משתפת פעולה. הילדים? אני לא מתייחסת לזה. הם אנשים מבוגרים, ויש להם השקולים שלהם.
אני גם נהנית מהשם דיין. נוח לי

מפני שנכוויתי. הייתי נשואה במשך 37 שנים.
אולי הפריעה לגברים העובדה שאני „רות דיין”. יכול בהחלט להיות שחפרו להתקרב אליי. אני גם כל הזמן עסוקה. אולי אני באמת מעסיקה את עצמי כל-עצמיות. אפילו לכך אין לי זמן.